

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гідротехнічного будівництва, водної та електричної інженерії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету архітектури та
будівництва

Руслана БАБУШКІНА

«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Гідравліка"

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень _____ перший (бакалаврський) _____
(бакалавр, магістр)

спеціальність 194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітня програма) «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»

(назва спеціалізації)

факультет архітектури та будівництва _____
(назва факультету)

2021 – 2022 навчальний рік

Робоча програма "Гідравліка" для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»

спеціальністю 194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: д.с.-г.н., професор Олексій МОРОЗОВ

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри гідротехнічного будівництва, водної та електричної інженерії

Протокол від «30» серпня 2021 №1

Схвалено методичною комісією факультету архітектури та будівництва

Протокол від «31» серпня 2021 №1

Схвалено на вченій раді факультету архітектури та будівництва

Протокол від «31» серпня 2021 №1

Розробники: д.с.-г.н., професор Олексій МОРОЗОВ

Завідувач кафедри

“ 30 ” серпня 2021 року

(підпис)

(Наталія ШАПОРИНСЬКА)
(власне ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів-4,0	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво	нормативна	
Змістових частин – 2	Спеціальність: «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		30 год.	10- год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	12- год.
		Лабораторні	
		10- год.	4- год.
		Самостійна робота	
60 год.	94- год.		
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60

для заочної форми навчання -26/94

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Гідравліка» є всебічна підготовка спеціалістів, спроможних, на основі отриманих знань та навичок, кваліфіковано вирішувати питання водопостачання з гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій, їх експлуатації, експлуатації гідравлічних машин і установок з врахуванням охорони водних ресурсів та раціонального і екологічно безпечного їх використання.

Завданнями навчальної дисципліни є опанування студентами:

- теоретичних знань з основ гідравліки, сільськогосподарського водопостачання, гідро- та пневмоприводів;
- вміннями творчого підходу до вирішування завдань проектування, експлуатації і раціонального використання сільськогосподарського водопостачання, насосів, вентиляторів, гідроенергетичних установок та систем гідромеліорації;
- навичками проведення дослідження, випробування та оцінювання гідравлічного устаткування.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- задачі науки “Гідравліка” та методи якими реалізуються ці задачі;
- державну нормативну літературу;
- характеристику водних ресурсів України, потенційні можливості і методи їх використання;
- закони стану рівноваги і руху води;
- методику проектування і будову систем водопостачання;
- конструкцію і принцип дії насосів, вентиляторів, гідроенергетичних і вітроенергетичних установок;
- призначення і будову гідромеліоративних систем;
- призначення і будову гідро- та пневмоприводів.

вміти:

- користуватися нормативною та довідковою літературою;
- застосовувати на практиці знання в сфері експлуатації сільськогосподарських об’єктів.
- використовувати отримані знання при експлуатації гідравлічних машин і установок.
- виявляти недоліки у роботі гідравлічного обладнання, встановлювати причин виходу його з ладу та способи їх усунення.

За результатами вивчення дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються наступні **компетентності**:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і

суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК1. Здатність застосовувати фізико-математичний апарат, теоретичні, розрахункові та експериментальні методи і моделі досліджень у сфері професійної діяльності.

ФК2. Здатність застосовувати у професійній діяльності досягнення науки, інноваційні та комп'ютерні технології, сучасні машини, обладнання, матеріали і конструкції.

ФК4. Здатність оцінювати потреби споживачів у водних ресурсах та антропогенного навантаження на водні об'єкти.

ФК8. Здатність визначати та оцінювати навантаження і напружено-деформовані стани ґрунтових основ та інженерних споруд.

ФК9. Здатність здійснювати інженерні вишукування, розрахунки та проектування об'єктів професійної діяльності.

ФК12. Здатність розробляти інженерні та організаційні заходи щодо забезпечення доброго стану масивів поверхневих і ґрунтових вод на основі сучасних систем моніторингу.

ФК14. Здатність впроваджувати енерго- та ресурсоефективні водні технології у сфері професійної діяльності.

ФК16. Здатність здійснювати технічну експлуатацію, нагляд та догляд за станом об'єктів професійної діяльності, обстеження їх технічного стану, їх технічне обслуговування та ремонт.

ФК17. Здатність виявляти причини виникнення та негативні наслідки шкідливої дії води, застосовувати відповідні методи захисту територій, здійснювати розрахунки та проектувати захисні споруди.

ФК19. Здатність розраховувати техніко-економічні показники запроектованих і функціонуючих об'єктів професійної діяльності.

РН1. Формулювати задачі з вирішення проблемних ситуацій у професійній та/або академічній діяльності.

РН2. Визначати шляхи розв'язання інженерно-технічних задач у професійній діяльності, аргументовано інтерпретувати їх результати.

РН3. Виконувати експериментальні дослідження руху водних потоків, оцінювати і аргументувати значимість їх результатів при проектуванні об'єктів професійної діяльності.

РН8. Розв'язувати якісні та кількісні задачі з видобування, підготовки та розподілу води, очищення та відведення стічних вод.

РН13. Здійснювати технічну експлуатацію, обстеження, нагляд та догляд за станом об'єктів професійної діяльності.

РН15. Здійснювати гідрологічні, гідравлічні та гідротехнічні розрахунки з використанням сучасних програмних комплексів та спеціалізованих баз даних.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. ОСНОВИ ГІДРАВЛІКИ

Тема 1. Рідина та її основні фізичні властивості.

Визначення рідини. Основні властивості рідини. Ідеальна рідина. Сили, що діють в рідині.

Тема 2. Гідростатика. Властивості гідростатичного тиску.

Гідростатичний тиск та його властивості. Основне рівняння гідростатики. Закон Паскаля. Прилади для вимірювання тиску і розрідження.

Тема 3. Гідродинаміка. Основні поняття. Режими руху рідини.

Основні поняття та визначення. Задачі гідродинаміки. Усталений і неусталений рух рідини. Рівномірний і нерівномірний рух рідини. Основні поняття струменевого руху. Лінія і трубка течії. Елементарний струмінь і його властивості. Потік. Гідравлічні елементи потоку: площа живого перерізу, витрата потоку, змочений периметр, гідравлічний радіус, середня швидкість. Рівняння нерозривності для усталеного руху рідини.

Тема 4. Рівняння Бернуллі. Розрахунок трубопроводів.

Рівняння Бернуллі при усталеному русі ідеальної рідини. Рівняння Бернуллі для елементарної струминки і потоку в'язкої рідини. Гідравлічні опори і втрати енергії (напору) при русі рідини. Режими руху рідини. Критерій Рейнольдса. Прості і складні трубопроводи. Визначення втрат енергії при ламінарному режимі течії рідини в трубі круглого поперечного перерізу. Турбулентний режим і визначення втрат енергії потоку в трубах круглого поперечного перерізу. Деякі відомості про структуру турбулентного потоку. Поняття про гідравлічно гладкі і шорсткі труби. Визначення коефіцієнта гідравлічного тертя при турбулентному режимі. Місцеві гідравлічні опори.

Тема 5. Витікання рідини з отворів та насадок. Гідравлічний удар.

Витікання рідини через отвори. Витікання рідини через насадки. Застосування насадок у техніці. Гідравлічний удар.

Змістова частина 2. ПРИКЛАДНА ГІДРАВЛІКА

Тема 6. Гідравлічні машини. Насоси та гідро двигуни.

Класифікація та основні параметри гідравлічних машин. Насоси.

Тема 7. Гідроелектростанції. Турбіни та їх класифікація

Гідроелектростанції, різновиди та принцип роботи. Турбіни та їх класифікація.

Тема 8. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд.

Розрахунок каналі на рівномірний рух. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд.

Тема 9. Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи.

Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи. Визначення розрахункової витрати зрошувального трубопроводу. Проектування закритої зрошувальної мережі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. ОСНОВИ ГІДРАВЛІКИ												
Тема 1. Рідина та її основні фізичні властивості	10	2	4	-	-	4	11	1	2	-	-	8
Тема 2. Гідростатика. Властивості гідростатичного тиску	11	2	4	-	-	5	11	1	2	-	-	8
Тема 3. Гідродинаміка. Основні поняття. Режими руху рідини	13	4	4	-	-	5	12	1	2	-	-	9
Тема 4. Рівняння Бернуллі. Розрахунок трубопроводів	13	4	4	-	-	5	12	1	2	-	-	9
Тема 5. Витікання рідини з отворів та насадок. Гідравлічний удар	13	4	4	-	-	5	14	1	4	-	-	9
Разом за змістовою частиною 1	60	16	20	-	-	24	60	5	12	-	-	43
Змістова частина 2. ПРИКЛАДНА ГІДРАВЛІКА												
Тема 6. Гідравлічні машини. Насоси та гідро двигуни	11	2	-	-	-	9	13	1	-	-	-	12
Тема 7. Гідроелектростанції. Турбіни та їх класифікація	13	4	-	-	-	9	13	1	-	-	-	12
Тема 8. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд	18	4	-	5	-	9	16	1	-	2	-	13
Тема 9. Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи	18	4	-	5	-	9	18	2	-	2	-	14
Разом за змістовою частиною 2	60	14	-	10	-	36	60	5	-	4	-	51
Усього годин	120	30	20	10	-	60	120	10	12	4	-	94

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		дена	заочна
1	Тема 1. Рідина та її основні фізичні властивості	2	2
2	Тема 2. Гідростатика. Властивості гідростатичного тиску	2	2
3	Тема 3. Гідродинаміка. Основні поняття. Режими руху рідини	4	2
4	Тема 4. Рівняння Бернуллі. Розрахунок трубопроводів	4	2
5	Тема 5. Витікання рідини з отворів та насадок. Гідравлічний удар	4	4

6	Тема 6. Гідравлічні машини. Насоси та гідро двигуни	2	1
7	Тема 7. Гідроелектростанції. Турбіни та їх класифікація	4	1
8	Тема 8. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд	4	1
9	Тема 9. Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи	4	2
Всього		20	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		дена	заочна
1	Тема 1. Рідина та її основні фізичні властивості	4	2
2	Тема 2. Гідростатика. Властивості гідростатичного тиску	4	2
3	Тема 3. Гідродинаміка. Основні поняття. Режим руху рідини	4	2
4	Тема 4. Рівняння Бернуллі. Розрахунок трубопроводів	4	2
5	Тема 5. Витікання рідини з отворів та насадок. Гідравлічний удар	4	4
6	Тема 6. Гідравлічні машини. Насоси та гідро двигуни	-	
7	Тема 7. Гідроелектростанції. Турбіни та їх класифікація	-	
8	Тема 8. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд	-	2
9	Тема 9. Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи	-	2
Всього		20	12

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		дена	заочна
1	Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд	5	2
2	Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи	5	2
Усього годин		10	4

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти має своєю метою забезпечити розширення й поглиблення теоретичних і практичних знань водогосподарського комплексу.

У процесі самостійної роботи здобувач вищої освіти повинен оволодіти як загальнонауковими методами теоретичного узагальнення факторів (методів

діалектичної та формальної логіки), так і специфічними статистичними та математичними методами. Наполеглива самостійна робота здобувача над літературними джерелами виробить у нього аналітичне мислення, сформує власний погляд щодо теоретичних і практичних проблем в сфері гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій, навчить його робити обґрунтовані висновки й пропозиції під час вирішення актуальних питань водогосподарського комплексу.

У роботі над навчально-програмним матеріалом дуже важливим є вміння самостійно підбирати літературні джерела з будь-якого проблемного питання як у теоретичному, так і в практичному їх аспекті. Літературні джерела повинні включати повний список монографій, статей, нормативних документів.

Передбачається, що в період вивчення дисципліни здобувач самостійно робить домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає не менше 50 %.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		дена	заочна
1	Тема 1. Рідина та її основні фізичні властивості	4	8
2	Тема 2. Гідростатика. Властивості гідростатичного тиску	5	8
3	Тема 3. Гідродинаміка. Основні поняття. Режими руху рідини	5	9
4	Тема 4. Рівняння Бернуллі. Розрахунок трубопроводів	5	9
5	Тема 5. Витікання рідини з отворів та насадок. Гідравлічний удар	5	9
6	Тема 6. Гідравлічні машини. Насоси та гідродвигуни	9	12
7	Тема 7. Гідроелектростанції. Турбіни та їх класифікація	9	12
8	Тема 8. Гідравлічний розрахунок гідротехнічних споруд	9	13
9	Тема 9. Гідравлічний розрахунок закритої зрошувальної системи	9	14
Всього		60	94

Самостійна робота визначається як навчальна діяльність здобувача, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Характерними ознаками цього є наявність завдання і цільової установки на його виконання. Кожному здобувачу видаються питання для рефератів, дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань. Таке завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Виконання здобувачем самостійного завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) розвиток мотиваційної установки. Мотиваційна установка – це вироблення в особі внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) систематичність і безперервність. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим. Тому здобувач повинен звикнути працювати над навчальним матеріалом постійно, не випускати з поля зору жодної з навчальної дисциплін, вміло поєднувати їх вивчення;

3) послідовність у роботі. Послідовність означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливають тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого. Не розібравшись хоча б в одному елементі системи міркувань автора книги, здобувач не зможе надалі повноцінно засвоювати навчальний матеріал;

4) правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання самостійного завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Виконання самостійного завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо.

Реферативну доповідь здобувач виконує на аркушах формату А4, обсягом до 10 сторінок, вказуючи зміст та список використаних джерел. За результатами захисту реферату викладач виставляє оцінку в журнал. Захист цих завдань проходить у формі співбесіди, за результатами якої викладач ставить оцінку у журнал.

Теми рефератів

1. Загальні відомості про рідину.
2. Основні властивості гідростатичного тиску. Одиниці вимірювання тиску.
3. Диференціальне рівняння рівноваги.
4. Інтегрування диференціального рівняння рівноваги.
5. Прилади для вимірювання тиску.
6. Епюри гідростатичного тиску.
7. Сила тиску рідини на плоску поверхню.
8. Сила тиску рідини на криволінійній поверхні.
9. Закон Архімеда і основні теорії плавання тіл.
10. Види руху рідини.
11. Рівняння Бернуллі для струминки реальної нестисливої рідини.
12. Рівняння Бернуллі для потоку реальної рідини.
13. Приклади застосування рівняння Бернуллі на практиці.
14. Режими течії рідини.
15. Теорія ламінарної течії в круглих трубах.
16. Основні визначення турбулентної течії рідини.
17. Місцеві опори.
18. Витікання рідини з отворів та насадок.
19. Сифонний трубопровід.

20. Розрахунок насосної установки.
21. Обтікання тіл потоком рідини та вільні струмені.
22. Безнапірний усталений рух рідини.
23. Усталений рух газоподібних сумішей в трубах.
24. Основи теорії подібності і метода розмінностей.

9. Методи навчання

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій. Використовуються наочні методи навчання, ілюстрування.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних (семінарських) заняттях у формі міні-дискусій, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів. В процесі семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати. При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси.

Навчальна дисципліна «Гідравліка» викладається шляхом поєднання аудиторних занять із самостійною роботою.

Базовою є методика навчання на лекціях із застосуванням мультимедійного методу. На практичних (семінарських) заняттях використовуються різні форми та методи навчання і контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення презентацій, виконання контрольних робіт та інші.

10. Методи контролю

Методи контролю включають в себе поточний, підсумковий контроль знань.

Дисципліна «Гідравліка» вивчається протягом одного семестру.

Для оцінювання знань здобувачів використовуються: поточний контроль (контрольні роботи), підсумковий контроль змістовної частини (ПКЗЧ) та підсумковий контроль (ПК). Метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування; поточні контрольні роботи, підсумкова контрольна робота; метод самоконтролю. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

За результатами контрольних заходів здобувачам виставляються бали. Максимальна кількість балів, що може набрати здобувач у семестрі дорівнює 100-та балам.

Орієнтовні форми контролю знань на практичних заняттях та їх оцінка:

- усна відповідь – до 4 балів;
- доповнення відповіді – до 2 балів;
- самостійна робота – 1 бал;
- реферат (змістовна письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – до 4 балів;
- участь в дискусії – до 2 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів

4-6 балів

Відмінне володіння теоретичним матеріалом, відповідь відзначається вичерпністю знання матеріалу, вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, базуючись на нормативних документах. Виклад матеріалу має належний рівень логічності та доказовості, наявність самостійних міркувань і висновків, що свідчить про опрацювання навчальної і нормативної літератури і використання її при висвітленні питання. Теоретичні положення підкріплені конкретними прикладами. Уміння застосувати теоретичні знання на практиці. Практичні завдання в аудиторії і задані додому виконані повністю. На додаткові запитання відповідь є чіткою, послідовною, аргументованою. Є вміння робити самостійні висновки, дискутувати й аргументувати, посиляючись на першоджерела.

Знання проблемних питань, відповідь є повною й аргументованою, що свідчить про знання матеріалу. Використані знання нормативних документів, опрацьована рекомендована література, але у викладі матеріалу допущені незначні помилки щодо певного джерела. Чіткі відповіді на поставлені додаткові питання, але не завжди відповідь підкріплена прикладами. Відповідь логічна, структурована. Проте допускаються деякі неточності у формулювання узагальнень та висновків й у використанні понятійного апарату.

2-3 бали

У викладі теоретичного матеріалу допускаються деякі неточності, відповідь є неповною, поверховою, недостатньо аргументованою. Знання значної частини матеріалу, але знання мають не системний характер. На додаткові питання дається не завжди правильна, точна відповідь. Знання стандартних дефініцій, основної термінології теми.

1 бал

Здобувач не володіє матеріалом, допускає неточності і помилки при посилянні на факти і приклади. На додаткові питання відповідає лише частково, не обізнаний з рекомендованою літературою, не володіє термінологією і не здатен сформулювати дефініції.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів

4-6 балів

Володіння повною мірою навчальним матеріалом, вільний самостійний та аргументований виклад під час усних та письмових відповідей, всебічне розкриття змісту теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури. Усі практичні завдання виконані в повному обсязі та без помилок.

Достатнє володіння навчальним матеріалом, обґрунтований його виклад під

час усних виступів та письмових відповідей, здебільшого розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової літератури. Під час висвітлення окремих питань немає достатньої глибини відповіді та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильне виконання більшості практичних завдань.

2-3 бали

Часткове володіння навчальним матеріалом, є лише базові знання. Усні та письмові відповіді викладені фрагментарно, поверхово, недостатньо розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань, допущені суттєві неточності, правильно виконана половина практичних завдань.

1 бал

Недостатнє володіння навчальним матеріалом, зміст більшості питань теми не викладений, допущені суттєві помилки. Правильно виконані окремі практичні завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

3-4 бали

Повне і всебічне розкриття питань самостійного опрацювання, вільне оперування поняттями і термінологією, демонстрація глибоких знань джерел, є власна думка щодо відповідної теми і аргументованість.

Розкриті питання, винесені для самостійного опрацювання, оперування поняттями і термінологією, продемонстровані знання джерел, є власна думка щодо відповідної теми, однак не доведена.

2 бали

Розкриті не всі питання самостійного опрацювання, невпевненість щодо понять і термінології, є знання більшості джерел.

1 бал

Питання розкриті у загальних рисах, демонструє нерозуміння їх сутності, допущені помилки у висновках, матеріал викладений нелогічно.

У випадку відсутності здобувача на практичному (семінарському) занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання реферату на тему, задану викладачем (але не більше половини від загальної кількості занять). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За навчальну дисципліну здобувачем може бути отримано максимально 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліковій книжці.

У випадку відсутності здобувача на практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання повідомлення з теми, запропоновану викладачем (але не більше половини від загальної кількості занять). Невідпрацьовані заняття вважаються нескладеними і за них не нараховується оцінка в балах. За навчальну дисципліну здобувачем може бути отримано максимально 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліковій книжці.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						РГР	Підсумковий тест (екзамен)	Загальна сума					
Змістовна частина I			Змістовна частина II										
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	ПК ЗЧ I	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	ПК ЗЧ 2	10	40	100
5	5	5	5	5	25	6	6	6	7	25			

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Гідравліка» включає: опорний конспект лекцій (у електронному і паперовому носіїві) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.

13. Рекомендована література

Базова

1. Левицький, Б.Ф. Гідравліка. Загальний курс / Б.Ф. Левицький, Н.П. Лещій. – Львів : Світ, 1994. – 264 с.
2. Рогалевич Ю.П. Гідравліка (підручник). - К. Вища школа, 2010. - 255 с.
3. Рогалевич Ю.П. Гідравліка (підручник). - К. Вища школа, 1993. - 432 с.
4. Основи гідравліки [Текст]: конспект лекцій для студентів 3 курсу зі спеціальності 5.07010602 «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», денної форми навчання/ уклад. Ю.А. Хомич – Любешів: Любешівський технічний коледж Луцького НТУ, 2016. – с. 61.

5. Буренніков Ю.А., Немировський І.А., Козлов Л.Г. Гідравліка і гідропневмопривод. Навч. посіб.- Вінниця: ВНТУ, 2003 – 123 с.

Допоміжна

6. Розрахунок пожежних гідравлічних струменів: навчальний посібник / С.А. Єременко, В.П. Ольшанський, В.М. Халипа, О.О. Дубовик. – К. : 2005.–124 с.

7. Технічна механіка рідини і газу. курс лекцій / уклад. В.М. Халипа, С.О. Вамболь, І.В. Міщенко, О.В. Прокопов. – 2-е видання, виправл. і доп. – Х. : НУЦЗУ, 2012. – 224 с.

8. Технічна механіка рідини і газу: підручник / С.О. Вамболь, І.В. Міщенко, О.М. Кондратенко. - Х. : НУЦЗУ, 2016. - 300 с.

9. Константинов, Ю.М. Технічна механіка рідини і газу /Ю.М. Константинов, О.О. Гіжа. – К. : Вища школа, 2002. – 277 с.

10. Лаврівський, З.В. Технічна механіка рідин та газів: навчальний посібник [Текст] / З.В. Лаврівський, В.І. Мандрус. – Львів : Видавництво «СПОЛОМ», 2004. – 198 с.

11. Науменко І.І. Технічна механіка рідини і газу / підручник. - Рівне, НУВГП, 2009. - 376 с.

12. Науменко І.І. Технічна механіка рідини і газу / підручник. - Рівне, РДТУ, 2000. - 528 с.

Інформаційні ресурси

13. Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування ДБН В.2.5-74:2013. <http://kbu.org.ua/assets/app/documents/dbn2/>

14. Гідротехнічні, енергетичні та меліоративні системи і споруди, підземні гірничі виробки ГІДРОТЕХНІЧНІ СПОРУДИ. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДБН В.2.4-3:2010. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/86.1.-DBN-V.2.4-32010.-Gidrotehnicni-energetichni-ta-me.pdf>